

Til: Stortingets transport- og kommunikasjonskomite

Fra: NHO Transport

Sak: Statsbudsjettet 2021 – Prop. 1 S (2020-2021)

Dato: 19.10.20

NHO Transport er en bransje- og arbeidsgiverforening for persontransportbedrifter med cirka 16000 årsverk. Medlemmene utfører kollektivtrafikk tjenester på offentlige kontrakter eller som billettfinansierte transport i hele Norge.

Status for rutetransport og andre transporttjenester

Transport er en samfunnskritisk funksjon, og kapasiteten i det offentlige kollektivtilbudet er derfor opprettholdt i perioden med covid-19. Kollektivtrafikken er sterkt påvirket av myndighetenes eksplisitte råd om å unngå offentlig transport. Restriksjonene i mars i år førte til en umiddelbar kollaps i all bruk av kollektivmidler. Markedet for reiselivsrelaterte transporttjenester har også falt bort som følge av pandemien.

- Passasjertrafikken i det fylkeskommunale tilbudet ble redusert med i overkant av 50 prosent i andre kvartal 2020 for landet som helhet, sammenlignet med 2019. Enkelte uker var nedgangen i antall reisende på 80 prosent. Stortingets ekstra bevilgninger til fylkeskommunene i 2020 var avgjørende for å kunne levere et samfunnskritisk tilbud.
- Transporttjenester uten offentlig støtte har opplevd en drastisk nedgang i etterspørselen. Ekspressbuss- og flybussruter, oppdragsbaserte turbusser og drosjetjenester er viktige for bosetting, mobilitet, næringsliv og reiseliv i distriktene. For å overleve har bedriftene vært avhengig av den generelle kontantstøtteordningen for næringslivet og tilskuddsordningen for ekspressbusser. Begge ordningene ble avsluttet 31.08.20.

Hvordan trafikkutviklingen blir i 2021 påvirkes blant annet av videre smitteutvikling, når en kritisk andel av befolkningen vil være vaksinert, og hvordan advarslene mot kollektive reiser slår ut på reisevaner og transportvalg. Urbanet Analyse AS¹ estimerer en varig nedgang i kollektivreiser på 13-17 prosent blant annet basert på økt smittefrykt. Motstanden mot trengsel bør møtes med økt kapasitet og andre virkemidler. Den politiske målsettingen om nullvekst tilsier at all trafikkvekst skal tas med sykkel, gange og kollektivtrafikk.

¹ UA-rapport 137/2020

NHO Transport har følgende innspill til rammevilkårene for persontransporten i 2021:

- *Det er positivt at fylkeskommunene blir kompensert for dokumenterte tap som følge av covid-19. Forslaget om å bevilge 1 250 millioner kroner til bortfall av billettinntekter og merkostnader gir god forutsigbarhet, i hvert fall for deler av året. Det må tas høyde for å kunne øremerke ytterligere midler til kollektivtrafikken i fylkeskommunene, også når pandemien er over og kollektive reisevaner skal reetableres. Dette er viktig for å redusere samfunnets kostnader² ved transport som kjø, støy og lokale og globale utslipp, samt å oppfylle Byvekst- og Belønningsavtaler.*
- *Ekspressbusstilbudet er sterkt preget av reiserestriksjoner og smitteverntiltak slik at det for tiden ikke er lønnsomt å drifte rutene som binder bygder, byer og regioner sammen. Det er positivt at det foreslås 100 millioner kroner til en tilskuddsordning for å opprettholde kommersielle ruter i 2021. Det er også avgjørende at tilskuddsordningen som ble bevilget i Prop. 127 S (2019 -2020) blir videreført høsten 2020, siden kun en mindre andel av den økonomiske rammen er benyttet.*
- *Turbuss- og flybusstilbudet utgjør viktige deler av verdikjeden til reiselivet og andre brukere. Regjeringen foreslår i statsbudsjettet 680 millioner kroner³ til en videreført kompensasjonsordning for reiselivet og tilhørende verdikjede. Tilskuddsrammen for denne ordningen bør økes betydelig i 2021 slik at man er forberedt på kompenserende tiltak til levedyktige bedrifter inntil situasjonen er normalisert.*
- *Persontransportbedriftene er avhengig av forutsigbarhet. Kompensasjonsordningene må utfylle og ikke ekskludere hverandre. Ordningene må likebehandle virksomheter uavhengig av organisasjonsform og finansieringsløsninger⁴.*
- *Aktørene i turbussmarkedet skal ha like konkurransevilkår og følge det samme lovverket. Danske kabotasjeregler vil sikre flere arbeidsplasser og verdiskaping til norske selskaper.*
- *Redusert mva-sats på 6 prosent for persontransport og reiseliv bør videreføres i 2021. Reduserte avgifter kan til en viss grad bidra til å stimulere økt etterspørsel. Dette er spesielt avgjørende for kommersielle tjenester som turbuss, ekspressbuss og drosje.*

Ta gjerne kontakt for mer informasjon

Jon H. Stordrange, adm. direktør, jon.stordrange@transport.no, mobil 41 50 67 70.

Jofri Lunde, næringspolitisk sjef, jofri.lunde@transport.no, mobil 41 16 19 44.

² Transport er forbundet med en rekke skadekostnader for samfunnet som kjø, utslipp, veislitasje, støy og ulykker. Se [TØI-rapport 1704/2019 om eksterne skadekostnader ved transport i Norge](#).

³ Prop. 1 S (2020-2021) Nærings- og fiskeridepartementet, s. 192 (post 74)

⁴ Likebehandling av aktører i kompensasjonsordninger